

עֲשֶׂה פְעָמִים נִמְנוּ יִשְׂרָאֵל: אַחַת בְּיַדְתָּם לְמִצְרַיִם, שְׁפָתוֹב (בראשית מז) כָּל הַנֶּפֶשׁ לְבֵית יַעֲקֹב הַבָּאָה מִצְרַיִם וְגוֹמֵר. וְאַחַת בְּעֲלִיתָם, שְׁפָתוֹב (שמות יב) כָּשֶׁשׁ מֵאוֹת אֶלֶף. וּשְׁתַּיִם בְּחֻמֶשׁ הַפְּקוּדִים. וּשְׁתַּיִם בְּיַמֵּי שְׂאוּל, אַחַת בְּבִזְק וְאַחַת בְּטֹלָאִים. וְאַחַת בְּיַמֵּי דוֹד, (שמואל-ב כד) וַיִּתֵּן יוֹאֵב אֶת מִסְפַּר הָעָם אֶל הַמֶּלֶךְ. וְאַחַת בְּיַמֵּי עֲזָרָא, (עזרא ב) כָּל הַקְּהָל כְּאַחַד. וְאַחַת לְעֵתִיד לְבֹא (ירמיה ל"ג) עוֹד תִּעְבְּרֶנָּה הַצֹּאֵן עַל יַדֵּי מוֹנֵה.

אֲשֶׁרִי אָדָם מִצָּא חֲכָמָה, דָּא אָדָם עֲלָאָה דְאֲשֶׁרִי עֲלוּי טִיבו דְעֵתִיקָא. אִימְתִי, כַּד מִטָּא חֲכָמָה כְּמָה דְאֵתְ אָמֵר (משלי י"ח) מִצָּא אִשָּׁה מִצָּא טוֹב וַיִּפֶק רְצוֹן מִיָּי. דָּא רַעוּא דְעֵתִיקָא וּמֵאִי אִיהוּ הָאִי חֲכָמָה, דָּא חֲכָמָה זְעִירָא דְהִיא רַבְרָבָא בְּאַתְחַבְרוּתָא לְעִילָא. מִצָּא, מֵאִי מִצָּא כְּגוֹן דְאֲשַׁתְּפַחַת בְּכֻלָּא. וְאָדָם יִפִּיק תְּבוּנָה דְבַעֵי לְעִינָא וְלֹאֲסַתְפִּילָא וְלֹאֲפַקָא מְעוּמְקָא עֲלָאָה תְּבוּנָה, לְאַנְהֵרָא לְהֵאִי חֲכָמָה. וְעַל יָדָא דְמֵאֵן אֲתַנְהִירַת עַל יָדָא דְאָדָם עֲלָאָה דְמִפִּיק רְצוֹן מְלַעִילָא לְאַנְהֵרָא לָהּ:

השלמה מזההשמות (סימן לח)

השְׁלֵמָה מִזֶּה הַשְּׁמֹטוֹת (סימן לח)
שֶׁבַע צוּרוֹת קְדוּשׁוֹת יֵשׁ לוֹ לְקְדוּשׁוֹת בְּרוּךְ-הוּא, וְכֻלָּן כְּנֻגְדֵן בְּאָדָם, שְׁנֵאֲמֵר (בראשית א) בְּצֻלָם אֱלֹהִים בְּרָא אֹתוֹ, זָכָר וּנְקֵבָה בְּרָא אֹתָם. וְאֵלוֹ הֵן שׁוֹק יָמִין וּשְׂמָאל, גּוֹף וּבְרִית - הָרִי שֵׁשׁ. וְהָרִי אֲמַרְתָּ שְׁבַע שְׁבַע? שְׁבַע הֵם בְּאַשְׁתּוֹ, (שם ב) וְהָרִי לְבִשָּׁר אֲחָד.

מִשָּׂר לְמָה הַדְּבָר דּוּמָה? לְמִלְךָ שְׁעֵלָה בְּלָבוֹ לְטַע בְּגִנּוֹ תִשְׁעָה אֵילָנִין זְכָרִים וְהָיוּ כְּלָם דְקָלִים, אִמֵר כְּשִׁיחֵיו כְּלָם מִן אֲחָד, אִי

עֲשֶׂה פְעָמִים נִמְנוּ יִשְׂרָאֵל, אַחַת בְּיַדְתָּן לְמִצְרַיִם דְכָתִיב (בראשית מ"ו) כָּל הַנֶּפֶשׁ לְבֵית יַעֲקֹב הַבָּאָה מִצְרַיִם וכו' (וגו'). וְאַחַת בְּעֲלִיתָן דְכָתִיב (שמות י"ב) כָּשֶׁשׁ מֵאוֹת אֶלֶף. וּשְׁתַּיִם בְּחֻמֶשׁ הַפְּקוּדִים וּשְׁתַּיִם בְּיַמֵּי שְׂאוּל, אַחַת בְּבִזְק וְאַחַת בְּטֹלָאִים, וְאַחַת בְּיַמֵּי דוֹד (שמואל ב' כ"ג) וַיִּתֵּן יוֹאֵב אֶת מִסְפַּר הָעָם אֶל הַמֶּלֶךְ. וְאַחַת בְּיַמֵּי עֲזָרָא (עזרא ב') כָּל הַקְּהָל כְּאַחַד. וְאַחַת לְעֵתִיד לְבֹא (ירמיה ל"ג) עוֹד תִּעְבְּרֶנָּה הַצֹּאֵן עַל יַדֵּי מוֹנֵה.

אֲשֶׁרִי אָדָם מִצָּא חֲכָמָה, דָּא אָדָם עֲלָאָה דְאֲשֶׁרִי עֲלוּי טִיבו דְעֵתִיקָא. אִימְתִי, כַּד מִטָּא חֲכָמָה כְּמָה דְאֵתְ אָמֵר (משלי י"ח) מִצָּא אִשָּׁה מִצָּא טוֹב וַיִּפֶק רְצוֹן מִיָּי. דָּא רַעוּא דְעֵתִיקָא וּמֵאִי אִיהוּ הָאִי חֲכָמָה, דָּא חֲכָמָה זְעִירָא דְהִיא רַבְרָבָא בְּאַתְחַבְרוּתָא לְעִילָא. מִצָּא, מֵאִי מִצָּא כְּגוֹן דְאֲשַׁתְּפַחַת בְּכֻלָּא. וְאָדָם יִפִּיק תְּבוּנָה דְבַעֵי לְעִינָא וְלֹאֲסַתְפִּילָא וְלֹאֲפַקָא מְעוּמְקָא עֲלָאָה תְּבוּנָה, לְאַנְהֵרָא לְהֵאִי חֲכָמָה. וְעַל יָדָא דְמֵאֵן אֲתַנְהִירַת עַל יָדָא דְאָדָם עֲלָאָה דְמִפִּיק רְצוֹן מְלַעִילָא לְאַנְהֵרָא לָהּ:

שֶׁבַע צוּרוֹת קְדוּשׁוֹת יֵשׁ לוֹ לְהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא וְכֻלָּן כְּנֻגְדֵן בְּאָדָם, שְׁנֵאֲמֵר בְּצֻלָם אֱלֹהִים בְּרָא אֹתוֹ זָכָר וּנְקֵבָה בְּרָא אֹתָם. וְאֵלוֹ הֵן שׁוֹק יָמִין וּשְׂמָאל. יָד יָמִין וּשְׂמָאל גּוֹף וּבְרִית הָרִי שֵׁשׁ. וְהָא אֲמַרְתָּ שְׁבַע שְׁבַע הוּי בְּאַשְׁתּוֹ וְהָיוּ לְבִשָּׁר אֲחָד.

מִשָּׂר לְמָה הַדְּבָר דּוּמָה, לְמִלְךָ שְׁעֵלָה בְּלָבוֹ לְטַע בְּגִנּוֹ תִשְׁעָה אֵילָנִין זְכָרִים וְהָיוּ כְּלָם דְקָלִים, אִמֵר כְּשִׁיחֵיו כְּלָם מִן אֲחָד, אִי אֲפִשָּׁר לְהִתְקַיֵּים. מָה עָשָׂה, נִטַע אֲתַרוּג